

מלמדת שלמעשר שני די בטבילה, ופאן לַתְּרוּמָה – תיבת 'וטמא' 64  
מלמדת שלתרומה צריך הערב שמש. 65  
שואלת הגמרא: וְאִיפּוּךְ אָמַר, שלמעשר שני יהיה צורך בהערב 66  
שמש, ולתרומה יהיה די בטבילה. משיבה הגמרא: מִסְתַּבְּרָא, כִּי 67  
הֵיכָל דְּחִמְיָא אֲכִילָה דְּתְרוּמָה מֵאֲכִילָה דְּמַעֲשֵׁר שְׁנִי, שהרי טבול יום 68  
אסור באכילת תרומה ומותר באכילת מעשר שני, הָבִי נָמִי הִמְיָא 69  
נְגִיעָה דְּתְרוּמָה מְנַגֵּיעָה דְּמַעֲשֵׁר שְׁנִי, ולתרומה צריך הערב שמש 70  
ולמעשר שני די בטבילה. 71  
הגמרא מביאה פסוק אחר המלמד שטבול יום אסור ליגע 72  
בתרומה: וְאִיפְעִית אָמַר, נְגִיעָה דְּתְרוּמָה מִהָבָא נִפְקָא, דתניא, 73  
נאמר ביולדת (שם יב ד) 'בְּכָל קֶדֶשׁ לֹא תִנָּע', זו אֲחֵרָה לְאֹכֵל – 74  
שיולדת לא תאכל בתרומה כל זמן שהיא טבולת יום ארוך, או 75  
אִינוּ אֵלָּא לְנוֹנֵעַ – שמא נאמר שאין זו אזהרה ליולדת אלא שלא 76  
תגע בתרומה, כפשט הכתוב. תלמוד לומר, 'בְּכָל קֶדֶשׁ לֹא תִנָּע וְאֵל 77  
הַמִּקְדָּשׁ לֹא תֵבֵא', הפסוק מְפִישׁ קֶדֶשׁ לְמַקְדָּשׁ, ללמדנו, מִתּוֹ מִקְדָּשׁ 78  
דְּכָר שֵׁשׁ בּוֹ נְטִילַת נִשְׁמָה – שהבא אל המקדש בטומאה ענוש 79  
כרת, אֵף קֶדֶשׁ דְּכָר שֵׁשׁ בּוֹ נְטִילַת נִשְׁמָה – האיסור הקודש האמור לגבי 80  
קדש נושא עמו ענוש מיתה, והרי כְּנִיעָה קודש נְטִילַת נִשְׁמָה 81  
לְכָא, ובהכרח שהפסוק מדבר על אכילה בטומאה, שהרי האוכל 82  
קודש בטומאה ענוש כרת, והאוכל תרומה בטומאה חייב מיתה. 83  
וְהָאִי דִּאֲמַרְהִי – והטעם שהכתוב נקט איסור אכילה בְּלִשּׁוֹן נְגִיעָה, 84  
הָבִי קֶאֱמָר, נְגִיעָה אסורה בְּאֲכִילָה, שהאסור באכילה אסור 85  
בנגיעה, למדנו אם כן שטבול יום אסור ליגע בתרומה. 86  
הגמרא מבארת את המשך המשנה לעיל (ע). שנינו במשנה: כהן 87  
פָּצוּעַ דָּקָא וכו' וזכות שפכה, נשיהם אינן אוכלות בתרומה. ואם 88  
לא בא עליה מאז שנעשה פצוע דכא או כרות שפכה, אוכלת 89  
בתרומה, אף שהיא אשתו של פסול קהל. שואלת הגמרא: מָאֵן 90  
תָּנָא – מי הוא התנא של משנתנו הסובר שאשתו של כהן, אף על 91  
גב שהיא מצפה וּמְשַׁתְּמֶרֶת לְבִיָּאָה פְּסוּלָה מִדְּאִירֵיָתָא, כגון זו 92  
שבעלה פצוע דכא או כרות שפכה, מכל מקום אֲכָלָה בתרומה, 93  
ואינה נפסלת אלא כשיבוא עליה. משיבה הגמרא: אָמַר רַבִּי אֱלֵעָזָר 94  
בְּמַחְלֻקַּת תַּנַּאי הַלְכָה זו שְׁנִינָה, במשנה לעיל (נו). אלמנה לכהן 95  
גדול או גרושה לכהן הדיוט, רבי מאיר פוסל אותן מאכילת 96  
תרומה משעת אירוסין, אף שלא בא עליה עדיין, משום שהיא 97  
משתמרת לביאה פסולה, ורבי אלעזר ורבי שמעון מתיירים, 98  
ומשנתנו בשיטת רַבִּי אֱלֵעָזָר ורַבִּי שְׁמַעוֹן היא. 99  
הגמרא מביאה דעה אחרת: רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, אֲפִילוּ תִּמָּא – אפילו 100  
אם תאמר שמשנתנו סוברת כרבי מאיר, שְׁאֵי הָבָא, שֶׁכֵּן אִשָּׁה זו 101  
כָּבֵד אֲכָלָה בתרומה קודם שנעשה בעלה פצוע דכא, ובזה גם רבי 102  
מאיר מודה שהיא אוכלת. מבארת הגמרא: ורַבִּי אֱלֵעָזָר שלא 103  
העמיד את המשנה כרבי מאיר, סובר 'שְׁכַבְרָא אֲכָלָה' לא אֲמַרְיֵנָּה. 104  
הזוכה לכהן, דָּאִי לא תִּמָּא הָבִי, אף פת יִשְׁרָאֵל שֶׁנִּשְׁאָת לְבָחָה וְמֵת 105  
בְּעֵלָה תֵּאכַל בתרומה, שְׁהֵרִי כָּבֵד אֲכָלָה בתרומה קודם שמת 106  
בעלה, והרי הדין הוא שאינה אוכלת, ומוכח שסברא זו אינה 107  
נכונה. ורַבִּי יוֹחָנָן סובר שאין כלל הזוכה משם, הָתָם – בבת 108  
ישראל שנשאת לכהן זכותה באכילת תרומה נובעת מקנינו של 109  
בעלה בה, לכן כשמת בעלה, פָּקַע קְנִינִיָּה ואינה רשאית עוד 110  
לאכול, אבל הָבָא באשתו של פצוע דכא לא פָּקַע עַדִּין קְנִינִיָּה, 111  
לכן רשאית היא לאכול מחמתו בתרומה. 112  
שנינו במשנה: דָּמָא פָּצוּעַ, כל שנפצעו הביצים שלו ואפילו 113  
אחת מהן. שנינו בברייתא: תָּנִי רַבִּנּוּן, אִיזְהוּ פָּצוּעַ דְּכָא, כָּל שֶׁנִּפְצְעוּ 114  
בִּיצִים שְׁלֹו על ידי מכת חרב או סכין, וְאִפִּילוּ אם רק אֶחָת מֵהֶן 115  
נפצעה, וְאִפִּילוּ נִיָּבְבוּ בִיצִי, וְאִפִּילוּ נִמְקוּ מִחַמַּת מִכָּה וְהוֹקֵטוּ 116  
מֵאִלְהִידָן, וְאִפִּילוּ חָסְרוּ בִיצִי כֹל שְׁהוּא, הִרִי הוּא פָּצוּעַ דְּכָא. אָמַר 117  
רַבִּי יִשְׁמַעֲלָא בְּנֵי שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרִיקָה שֶׁמַּעֲתִי מִפִּי חֲכָמִים בְּכֶרֶם 118  
בְּיָבֵנָה, כָּל שֶׁאֵין לוֹ אֵלָּא בִיצָה אֶחָת, שְׁנוּלָד כָּךְ, אִינוּ אֵלָּא כִּרִים 119  
חֲמָה, כלומר שנסתרס בידי שמים מחמת חולי, וְכִשֶּׁר. תַּמְחָה 120  
הגמרא: כִּרִים חֲמָה פִּלְקָא דְעָתָךְ – וכי עלה על דעתך שזה סריס 121  
חמה, והרי סריס חמה נסתרס מחמת חולי, והו גולד כך. מִסֵּר 122  
הגמרא: אֵלָּא תָּרִי הוּא כִּסְרִים חֲמָה וְכִשֶּׁר לְבֹא בְּקַהֲלָא, כִּיּוֹן שֶׁלֹא 123  
אסרה התורה אלא את מי שביציו נפצעו או נידוּכוּ או נכרתו. 124  
מקשה הגמרא: וְנִיָּבֵב הַבִּיצָה לֹא מוֹלִיד, וְהָאִי מַעֲשֵׂה בְּהוּיָא וְכָרָא 125  
דְּסָלִים לְדִיקָלָא – שעלה על עץ דקל, 126

וְהָכָתִיב בַּפֶּרֶשׁת יוֹלַדָת (ויקרא יב ד) 'בְּכָל קֶדֶשׁ לֹא תִנָּע', ובמסכת 1  
מכות (יד:) מבואר ש'בכל קדש' בא לְרַבּוֹת את הַתְּרוּמָה, לאסור 2  
ליולדת לאוכלה כל ימי טהרה, הרי שבפרשה זו אכן מדובר על 3  
אכילת תרומה. אֵלָּא בהכרח קָרָא מִלִּי מִלִּי קָא חֲשִׁיב – הפסוק 4  
עוסק בענינים שונים, כל אחד בפני עצמו, הוא מלמדנו שגירות 5  
ושפוחה נטמאות בלידה, ומלמדנו גם שכהנת שנטמאה בלידה 6  
אסורה בתרומה. 7  
לאחר שהתברר שהפסוק 'עד מלאת ימי טהרה' בא לאסור יולדת 8  
בתרומה עד שימלאו ימיה, שואלת הגמרא: וְתֵלָתָא קָרָא בְּתְרוּמָה 9  
לְמָה לִּי – מדוע יש צורך בשלושה פסוקים ללמד שטבול יום אסור 10  
בתרומה. ואילו הם, א. (ויקרא כב ד) 'אִישׁ אִישׁ מִזֶּרַע אֶהְיֶה וְהוּא 11  
צָרוּעַ אוֹ זָב בְּקִדְשִׁים לֹא יֵאכַל עַד אֲשֶׁר יִטְהַר'. ב. (שם כב ז) 'זָבֹא 12  
הַשֶּׁמֶשׁ וְטָהַר וְאַחֵר יֵאכַל מִן הַקִּדְשִׁים'. ג. (שם יב ד) 'בְּכָל קֶדֶשׁ לֹא 13  
תִנָּע וגו' עד מלאת ימי טהרה'. משיבה הגמרא: צְרִיכִי, דָּאִי הֵינּוּ 14  
למדים מִצֶּדֶר אֲשֶׁר יִטְהַר, שמשמע גמר טהרתו, לֹא הוּא דִּינָא 15  
בְּמָא – מהו גמר טהרתו, האם טבילה לחוד, או רק לאחר הערב 16  
שמש. לכן כָּתֵב רַחֲמֵנָא 'וְזָבֹא הַשֶּׁמֶשׁ וְטָהַר', ללמד שטהרתו אינה 17  
נגמרת אלא בהערב שמש. וְאִי כָּתֵב רַחֲמֵנָא רַק 'וְזָבֹא הַשֶּׁמֶשׁ וְטָהַר', 18  
הֵינּוּ טוֹעִים לומר שְׁהֵי מִלִּי בטמא דְּלָאֵר כָּר בְּפָרָה – שאינו טעון 19  
הבאת קרבן, אֲבָל טמא דְּכָר בְּפָרָה, אִמָּא – שמא תאמר שאינו 20  
אוכל בתרומה עד דְּמִיָּתִי בְּפָרָה. לכן כָּתֵב רַחֲמֵנָא 'עַד מִלָּאת יְמֵי 21  
טָהֳרָה', שאפילו יולדת שטעונה כפרה, נטהרת בהערב שמש. וְאִי 22  
כָּתֵב רַחֲמֵנָא רַק 'עַד מִלָּאת יְמֵי טָהֳרָה', הוּא אִמָּא שֶׁהָעֶרֶב שמש 23  
לחוד מתיר בתרומה, אֲפִילוּ בְּלֹא טְבִילָה. לכן כָּתֵב רַחֲמֵנָא 'עַד אֲשֶׁר 24  
יִטְהַר', ללמד שהטמא אינו נטהר עד שיטבול ויעריב שמשו. 25  
מה שנקטנו שהפסוק 'וְהוּא צָרוּעַ אוֹ זָב בְּקִדְשִׁים לֹא יֵאכַל עַד 26  
אֲשֶׁר יִטְהַר' עוסק בתרומה, היא שיטת תנא דבי רבי ישמעאל 27  
(לעיל עד): שמדובר בזב בעל שתי ראיות ובמצורע מוסגר שאינם 28  
מחוסרי כפרה, וממילא 'עד אשר יטהר' הֵינּוּ בהערב שמש, 29  
ובהכרח ש'בקדשים' לא יאכל' הֵינּוּ בתרומה. שואלת הגמרא: 30  
וְלִמָּה תָּנָא דְּפִלְגִי עֲלִיָּה דְּתָנָא דְּבִי רַבִּי יִשְׁמַעֲלָא, דְּאָמַר בְּזָב בְּעַל שְׁלֹשׁ 31  
רָאִיּוֹת וּבְמַצּוֹרֵעַ מוֹחֲלָם שֶׁהֵם מחוסרי כפרה הַכְּתוּב מְדַבֵּר, וְהָאִי 'עַד 32  
אֲשֶׁר יִטְהַר' פִּירוּשׁוֹ עַד דְּמִיָּתִי בְּפָרָה, שבוז נשלמת טהרת מחוסרי 33  
כפרה. לשיטתו 'בקדשים' לא יאכל' הֵינּוּ בקרבנות ולא בתרומה. 34  
נמצא שישנם שני פסוקים המלמדים שמחוסר כיפורים אסור 35  
בקדשים, א. 'בקדשים' לא יאכל עד אשר יטהר'. ב. הפסוק האמור 36  
ביולדת (שם יב כ) 'וכפר עליה הכהן וטהרה, וקשה תָּרִי קָרָאִי 37  
בְּקִדְשִׁים לְמָה לִּי. משיבה הגמרא: צְרִיכִי, דָּאִי כָּתֵב רַחֲמֵנָא רַק 38  
בְּיֹולָדָת, הייתי אומר שדווקא היא אסורה בקדשים עד שתביא 39  
כפרתה, מִשּׁוּם דְּתְרוּמָה מוֹחֲלָתָה – רבים הם ימי טומאתה לענין 40  
אכילת תרומה וקדשים, שמונים יום, אֲבָל בְּזָב שְׁטוּמָאָה רַק 41  
שבעה ימים, אִמָּא לא טעון הבאת קרבנות כדי להתיר בקדשים 42  
ודי בהערב שמש. וְאִי כָּתֵב רַחֲמֵנָא רַק בְּזָב, הייתי אומר שדווקא 43  
הוא אסור בקדשים עד שביא כפרתו, משום דְּלֹא הוּתֵר מְקַלְלֵו – 44  
שאין יוצא מהכלל לטומאתו, שכל עוד שלא פסקה זיבתו הוא 45  
טמא. אֲבָל יוֹלַדָת שיש יוצא מהכלל לטומאתה, שכל ימי טהרה אף 46  
שרואה בהם דם, טהורה לבעלה, אִמָּא לֹא טעונה הבאת כפרתה 47  
כדי להתירה בקדשים. צְרִיכָא – לכן צריך פסוק גם בזב וגם 48  
ביולדת. 49  
שואלת הגמרא: נאמר (שם יא לב) 'בִּמְיֹום יוֹבָא וְטָמָא עַד הָעֶרֶב 50  
וְטָהַר'. הפסוק מלמד שכלי טמא, אינו נטהר עד שיעריב שמשו, 51  
ואם כן בהכרח שמדובר לענין תרומה. וקשה, פסוק זה לְמָה לִּי, 52  
הלא כבר נאמר באדם טמא 'ובא השמש וטהר'. משיבה הגמרא: 53  
אָמַר רַבִּי יוֹרְאָה, לְנִיעָה – פסוק זה שעוסק בכלי שלא שייך בו אלא 54  
נגיעה, מלמדנו שכלי טבול יום אסור להשתמש בו בתרומה, לפי 55  
שמטמא אותה בנגיעה, והוא הדין באדם טבול יום שאסור בנגיעה 56  
בתרומה. דְּתַנָּיָא, נאמר 'בִּמְיֹום יוֹבָא וְטָמָא עַד הָעֶרֶב', התורה 57  
קוראת לכלי 'טמא' אף לאחר שבא במים, יָבֹול הייתי לחשוב 58  
שהוא טמא עד הערב לְבַל, כלומר לכל דבר, תִּלְמוּד לומר 'וְטָהַר' 59  
שמשיעה שבא במים נטהר. אִי – אם נאמר 'וְטָהַר' יָבֹול הייתי 60  
לחשוב שמשעת הטבילה נעשה הכלי טהור לְבַל. תִּלְמוּד לומר 61  
'וְטָמָא עַד הָעֶרֶב', שלאחר הטבילה עדיין הוא טמא עד הערב. הָאִי 62  
בִּיצָד – איך מתיישבת הסתירה, כָּאֵן לְמַעֲשֵׁר – תיבת 'טהרה' 63

# יבמות דף עה עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום חמישי) קצה

ואילו צידו השני נמצא למטה מעטרה שהוא מקום בשר בעלמא.  
 אָמַר לִיה רַבִּי אֲסִי לרבי חייה בר אבא, הָכִי אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻעַ בֶּן לֹוִי,  
 עֲטָרָה בִלְ שֶׁהִיא מְעַטָּה, ומאחר שהנקב עובר דרך כל העטרה,  
 אפילו נקב כל שהוא מעכו מלהוליד והוא פסול.  
 הגמרא דנה בענין כרות שפכה. שנינו במשנה: 'וכרות שפכה, כל  
 שנכרת הגיד, וְאֵם נִשְׁתַּיֵּר מְעַטָּה כו' אפילו כחוט השערה, כשר.  
 הגמרא מסתפקת בביאור המשנה: יְתִיב רַבִּינָא וְקָמִיפָא לִיה  
 ו-הסתפק, מָלֵא הַחוּט שְׁאֲמָרוּ חכמים שצריך שישתייר מהעטרה  
 כדי להכשיר, האם הכוונה עַל פְּנֵי כוֹלָה – שישאר עובי של חוט  
 מהעטרה בכל היקפה, או עַל פְּנֵי רוּבָה – או די ברוב היקף העטרה.  
 אָמַר לִיה רַבָּא תוֹסַפָּה לְרַבִּינָא, מָלֵא הַחוּט שאמר, היינו שנשתייר  
 מהעטרה עַל פְּנֵי רוּבָה בהיקף הגיד, וְכָלְפִי רִישָׁא, כלומר מלא החוט  
 הנשאר מהעטרה, צריך שיהיה במקום חיבורה לגיד לכיוון הגוף.  
 אבל אם במקום חיבורה לגיד בצד הגוף היא נחתכה, אף שנשאר  
 מלא החוט ממנה על פני היקף כל הגיד לצד הקרקע, פסול.  
 הגמרא מביאה מחלוקת אמוראים בענין גיד שנחתך או נחקק  
 לאורכו: אָמַר רַב הוּנָא, בְּקוֹלָמוֹס בְּשָׁרָה – אם נחתך מעובי הגיד  
 לאורכו, ונעשה בקולמוס ושמחלבים את חודו באלכסון, ראשו  
 האחד עבה והאחד מחודד כדי לכתוב בו, אינו נפסל מדין כרות  
 שפכה. אבל בְּמִרְבּוֹב פְּסוּלָה – אם נחקק הגיד לאורכו כמרוב  
 ו-צינור שיש לו שתי דפנות והוא חקוק באמצע נפסל מדין כרות  
 שפכה. וההבדל ביניהם הוא, הָאֵי שְׁלִישׁ בְּה אֵיירָא – החקוק כמרוב  
 פסול, משום שנכנסת רוח בין דפנות החקיקה שבגיד, ותוכו של  
 הגיד מתקרר ואין הזרע מתבשל בו, ואינו ראוי להוליד. וְהָאֵי לֹא  
 שְׁלִישׁ בְּה אֵיירָא – אבל החתוך בקולמוס, שבילי הזרע אטומים  
 מכל צד, ובשעת החימום מתבשל הזרע כהלכתו וראוי להוליד.  
 וְרַב חֲסִידָא אָמַר להיפך, החקוק בְּמִרְבּוֹב, בְּשָׁרָה. החתוך בְּקוֹלָמוֹס,  
 פְּסוּלָה. והטעם הוא, הָאֵי נִרְיָד – החקוק כמרוב כשר, דכיון שלא  
 נחסר מעובי הגיד, והוא נוגע בשעת תשמיש בדפנות הרום, הוא  
 מתחמם ומושר את שכבת הזרע מהגוף, ומציאו ויורה כחץ וראוי  
 להוליד. וְהָאֵי לֹא נִרְיָד – החתוך בקולמוס פסול, דכיון שנחסר  
 ונתמעט מעובי הגיד, ואין כל הגיד נוגע בשעת תשמיש בכותלי  
 הרום, הוא מתחמם רק מעט, ואינו מושר את הזרע מהגוף  
 בקילות, אלא הזרע שותת ואינו ראוי להוליד.  
 אָמַר רַבָּא בְּוִיתִיה דְּרַב הוּנָא מִסְתַּבְּרָא, שנחתך בקולמוס כשר,  
 ונחקק כמרוב פסול, ובטעמו, הָאֵי לֹא שְׁלִישׁ בְּה אֵיירָא, וְהָאֵי שְׁלִישׁ  
 בְּה אֵיירָא. וְאֵי מְשׁוֹם נִרְיָדוּתָא – ואם יעלה בדעתך לפסול את  
 החתוך בקולמוס מטעמו של רב חסדא, שבאופן כזה אין משיכת  
 זרע בקילות, אין לחוש לזה, מִידי דְּהוּהוּ אֲפִרְאָ דְּהִבְתִּיא – בדומה  
 לברו התחוב בחור החבית, שאף שראשו קצר ודק, וכשהוא תוחבו  
 אין ראשו נוגע בדופן נקב החבית, מכל מקום רחב הוא מאחוריו,  
 וכשהוא תוחבו עד סופו, נוגע הוא. כך החתוך בקולמוס, אף שאינו  
 מתחמם ממתת נגיעת ראש הגיד, מכל מקום מתחמם הוא מחמת  
 נגיעת אחוריו.  
 אָמַר לִיה רַבִּינָא לְמַרְיָרָא, הָכִי אָמַר מִרְ וְזִמְרָא מְשֻׁמִּיה דְּרַב פִּפְא,  
 הִלְבָּתָא, בֵּין חתוך בְּקוֹלָמוֹס, וּבֵין חקוק בְּמִרְבּוֹב, בְּשָׁרָה. מִיְהוּ מִיבְעִיא  
 לִיה – אולם הוא הסתפק היכן נעשה החיתוך או החקיקה, האם  
 בבשר שְׁלִמְטָה מְעַטָּה לכיוון הקרקע, או לְמַעְלָה מעטרה. מקשה  
 הגמרא: פִּשְׁיָא לְמַעְלָה מְעַטָּה, דְּאֵי סְלָקָא דְּעִתָּה לְמַטָּה מְעַטָּה,  
 הלא שם אפילו נִכְרַת הַגִּיד, נִמִּי כשר. מתרצת הגמרא: וְרַבִּינָא  
 לְשׁוֹבֵשׁ לְמַרְיָרָא הוּא דְּכָע – רבינא רצה לבודק את המרימר, האם  
 מחודד הוא וידע להשיב על שאלתו, אבל פשוט שמדובר על  
 חיתוך וחקיקה למעלה מעטרה.  
 הגמרא מביאה מעשה בענין זה: הָהוּא עוֹבְדָא דְּהוּהוּ בְּמִתָּא מְחִסָּא,  
 באדם שגידו נחקק כמרוב, שְׁפִייתָ – חתך מִרְ בִּר רַב אֲשִׁי את דפנות  
 המרוב ונטלם, עד שנעשה גידו בְּקוֹלָמוֹס, וְאִכְשָׁרִיה – ובכך הכשיר  
 את אותו אדם לבוא בקהל, כדעת רב הונא.  
 הגמרא דנה בצנור הזרע שניקב. אמרת הגמרא: הָהוּא עוֹבְדָא  
 דְּהוּהוּ בְּמִתָּא דְּהוּהוּ, באדם שאִסְתַּתֵּם גּוֹבְתָא דְּשַׁכְּתָא זָרָע – וסתם  
 נקב הקנה [צינור] של שכבת הזרע, וְאִפִּיק – ודידה מוציא שכבת  
 הזרע בְּמִקּוֹם יְצִיאַת קְטָנִים – מי רגלים. סָבַר רַב יְבִיבִי בִּר אֲבִי  
 לְאִכְשָׁרִיה, שהרי אין כאן לא פצוע ולא דך ולא כרות. אָמַר רַב פִּפְא  
 לרב יבבי בר אבבי, מְשׁוֹם דְּהָתוּ

וְחִרְוִיה סִילּוֹא בְּבִיצִים – ונקבו קוץ בביציה, וְנִפְק מִיְצִיה בְּחוּט  
 דְּמִוּלָּה – ויצאה ממנו שכבת זרע כעין ליחה, וְאֵף עַל פִּי כן אִוִּיד  
 בנים אחר כך. הרי מוכח שמי שניקבו ביציו יכול להוליד. מתרצת  
 הגמרא: הָא שְׁלָה שְׁמוּאֵל מעשה זה לְקַמְיָה דְּרַב, וְאָמַר לִיה רַב, צֹא  
 וְחִיר עַל בְּנֵי מִאֵין הֵם, שודאי יזנתה אשתו והבנים הם מאיש אחר,  
 לפי שבעלה אינו מוליד.  
 הגמרא דנה באופן שבו נעשה פצוע דכא: אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר  
 שְׁמוּאֵל, פְּצוּעַ דְּכָא בִידֵי שְׁמִים, כגון על ידי רעמים וברד, או שנולד  
 כך ממעי אמו, בְּשָׂר לבוא בקהל. אָמַר רַבָּא, הֵינּוּ דְּקָרִינִן – על פי  
 דברי שמואל מובן מדוע אנו קוראים בפסוק (דברים כג ב) 'לא יבא  
 פְּצוּעַ דְּכָה, וְלֹא קָרִינִן' וְהַפְּצוּעַ, שאם היה כתוב 'הפצוע', היה  
 פירושו הפצוע מעיקרו כגון ממעי אמו, וכיון שכתוב 'פצוע',  
 פירושו שנפצע לאחר שנולד, ודווקא הוא פסול, אבל הפצוע  
 ממעי אמו כשר.  
 הגמרא מביאה ראייה לשמואל מבריייתא: בְּמִתָּא דְּהוּהוּ, נִפְקָא לֹא  
 יבא פְּצוּעַ דְּכָה, וְנִפְקָא בפסוק שאחריו (שם כג ג) 'לא יבא מְזוּר',  
 הסמיכה התורה פצוע דכא למזוּר למדנו, מָה לְהִלֵּן הממזר  
 נעשה בִידֵי אָדָם ועל ידי ביאת נזות, אָף כָּאן הפצוע דכא נעשה  
 בִידֵי אָדָם, אבל פצוע בידֵי שמים כשר.  
 הגמרא מבארת מה הם פצוע דכא וכרות שפכה: אָמַר רַבָּא, פְּצוּעַ  
 כְּכֹלֵן, דָּךְ כְּכֹלֵן, כְּרוֹת כְּכֹלֵן. ומבאר רבא: פְּצוּעַ כְּכֹלֵן, הֵינּוּ בֵּין  
 שְׁנַפְצָעוּ הַגִּיד, בֵּין שְׁנַפְצָעוּ בִיצִים, בֵּין שְׁנַפְצָעוּ חוּטֵי בִיצִים,  
 שהביצים תלויים בהם בתוך הכיס. דָּךְ כְּכֹלֵן, הֵינּוּ בֵּין שְׁנִידְּבוּ  
 ו-נתמעך הגיד, בֵּין שְׁנִידְּבוּ בִיצִים בֵּין שְׁנִידְּבוּ חוּטֵי בִיצִים. כְּרוֹת  
 [כְּכֹלֵן], הֵינּוּ בֵּין שְׁנִידְּבוּ הַגִּיד, בֵּין שְׁנִידְּבוּ בִיצִים, בֵּין שְׁנִידְּבוּ  
 חוּטֵי בִיצִים.  
 הגמרא מבררת מנין שפצוע דכא וכרות שפכה הם קלקולים  
 באיברי ההולדה. שואלת הגמרא: אָמַר לִיה הָהוּא מִרְבֵּין לְרַבָּא,  
 מִמָּאֵי דְּהָאֵי פְּצוּעַ דְּכָא הכוונה שנפצע באותו מקום, אִמָּא שנפצע  
 מִרָאשׁוּ. משיבה הגמרא: אָמַר לִיה רַבָּא, מְדִלָּא מִנָּה בֵּיה דְּזוֹרוֹת שְׁמַע  
 מִיְנָה בְּאוֹתוֹ מְקוֹם, כלומר מתוך שלא נמצאנו שהתורה אסרה את  
 צאצאיו של הפצוע דכא עד דור שלישי או עשירי, כמו שאסרה  
 את צאצאיהם של פסולי קהל אחרים, הממזר והעמוני ומאבי  
 והמצרי, מוכח שנפגעו איברי ההולדה של הפצוע דכא ואין לו  
 צאצאים.  
 מקשה הגמרא: וְלִמָּא הָאֵי דְּלֹא מִנָּה בּוֹ דְּזוֹרוֹת – שמא הפסוק לא  
 הזכיר את צאצאיו, כיון שרצון התורה דָּאִיהוּ – הפצוע דכא בלבד  
 הוא דָּאִסוּר, אבל בְּרִיה וּבִר בְּרִיה – בנו ובן בנו, בְּשָׂר לבוא בקהל,  
 ולא משום שאינו יכול להוליד.  
 הגמרא לומדת ממקום אחר שפצוע דכא לקוי באותו מקום: דְּוִמָּא  
 דְּכְרוֹת שְׁפָכָה, כלומר, כיון שפצוע דכא נכתב בסמוך לכרות  
 שפכה, יֵשׁ לְהַקְשֵׁם, מָה כְּרוֹת שְׁפָכָה לקוי מְקוֹם, אָף הָאֵי –  
 פצוע דכא נִמִּי לקוי באותו מְקוֹם. שואלת הגמרא: וְכְרוֹת שְׁפָכָה  
 גּוֹפִיָּה, מִמָּאֵי דְּכְרוֹתוֹ מְקוֹם הוּא, אִמָּא מְשֻׁפְתִּיה – שמא נאמר  
 שהוא לקוי בשפתיו ששופכים רוק. משיבה הגמרא: 'שְׁפָכָה' בְּתִיב,  
 בְּמִקּוֹם שְׁשׁוּפָה, ופיו אינו שופך את הרוק, אלא זורקו למרחוק.  
 שואלת הגמרא: וְאִמָּא שְׁכּוֹנַת הַפְּסוּק שאותו אדם נכרת מחוטמו  
 שזה מקום ששותת ממנו ליחת האף. משיבה הגמרא: מִי בְּתִיב  
 'כְרוֹת שְׁפָכָה', שפירושו שנכרת איבר שרגיל לשפוך קודם לכן,  
 שזה מתאים לחוטם, הרי 'כְרוֹת שְׁפָכָה' בְּתִיב, שפירושו מִי שְׁעַל דִּי  
 בְּרִיתָה שׁוֹפֵךְ ושותת מאליו, וְשָׁלָא עַל יְדֵי בְּרִיתָה אֵינוֹ שׁוֹפֵךְ אֵלָּא  
 מְקַלָּה, וזה מתאים לאותו מקום, שבלא כריתה הוא מקלח שכבת  
 זרע ומי רגלים, ואחר הכריתה הוא שופך, לְאִפְּקִי הָאֵי – חוטם  
 דְּאִידִי וְאִידִי – בין קודם כריתה ובין לאחר כריתה שׁוֹפֵךְ הוּא.  
 הגמרא מביאה לימוד אחר: בְּמִתָּא דְּהוּהוּ, נִפְקָא לֹא יבא פְּצוּעַ  
 דְּכָא, וְנִפְקָא בפסוק שאחריו 'לא יבא מְזוּר', ויש להקישם, מָה  
 לְהִלֵּן – ממזר, פסולו נוצר בְּאוֹתוֹ מְקוֹם, על ידי ביאת איסור, אָף  
 כָּאן – פצוע דכא, פסולו בְּאוֹתוֹ מְקוֹם.  
 הגמרא דנה בענין ניקב הגיד. אמרת הגמרא: נִיקַב הגיד בבשר  
 שְׁלִמְטָה מְעַטָּה, ודיינו בסוף הגיד לצד הקרקע, והנקב ממשך  
 לתוך הגיד באלכסון כלפי גופו, באופן שקצה הנקב שְׁבִנְגִידוֹ נמצא  
 בגיד עצמו לְמַעְלָה מְעַטָּה. סָבַר רַבִּי חִיָּיא בִּר אָבָא לְאִכְשָׁרִיה –  
 להתירו בקהל, כיון שרק צידו אחד של הנקב נמצא מעל העטרה,